

Kis zenés...

Összeállította: *Viant Katalin*

ÉVFORDULÓK

... ASZTROLÓGIA

Az 1912-es Patkány éve születőket „jó hallgatósággként” jellem-

zik, a 2012-es Sárkány évbelieket pedig „jó képzelőerejűnek”. Mindkettő hasznos a zenekedvelőknek...

... ZENÉSTÖRTÉNET

1912: Pongrácz Zoltán, Székely Endre, Fényes Szabolcs zeneszerző; Fasang Árpád karnagy, kórusvezető, zeneszerző, zene-pedagógus; Beamter Jenő (Bubi) dzsessz-zenész, zeneszerző, zene-tanár; Csenki Imre karnagy, zeneszerző; Tátrai Vilmos hegedűművész; Sir Georg Solti (Solti György), karmester születésének

éve. Hogy születik-e nagy muzsikuss 2012-ben, sok év múlva derül ki. Az viszont biztos, hogy 2012 Végh Sándor emlékévé. A vi-

lágírú magyar hegedűművész, kvartettprimárius, kamarazenesz, karmester 1912. máj 17-én született Kolozsvárott (†1997. jan. 7.).

... KÉPZŐMŰVÉSZET

1912-ben festette Züzü kakassal c. képét Csók István zongorázó kislányáról; ekkor adták át Szegeden Margó Endre szobrát Dankó Pistáról; mi az 1861-ben született Rippl-Rónay József emlékezőnk az Öregúr és mandolinózó asszony (1905) c. képével, az osztrákok pedig Gustav Klimt élet tartanak 2012-ben a 150 éve született festő emlékére.

ÉRDEKESSEGEK

... CSILLAGÁSZAT

Kepler 1619-ben lekottázta a bolygók zenéjét, s így írt róluk: „Az égi mozgások összessége nem egyéb, mint különböző hangokból álló szüntelen dal, melyet nem fülünkkel, csupán értelmünkkel hallhatunk: muzsika, mely diszsonáns feszültségekkel, szinkópákkal és kadenciákkal balad az előre eltervezett, hatbangi klauzúráig, hogy mérőköveket állítson az idő mértetetlen folyója mellé.” (Harmonia Mundi). 2000-ben, csaknem 400 évvel e felfedezés után űrhajók műszereivel felveszik az űr plazmahullámain, majd ezeket

hangokká alakítják, s ezek alapján zenét is írt a NASA Art Program felkérésére a Kronos Quartet.

... GASZTRONÓMIA

„Minden alkalmat megragadok, hogy dicsérjem a szekszárdi bor páratlan tökéletességét...” – mondta Liszt.

Nos, a szekszárdi borászok készültek. Heim a n n é k Szekszárdi k a d a r k á j a volt a Liszt-

év bora, a Baron von Twickel kínálatának alapja is a Liszt-bor-család, de van Pisztrángötös nevű bora, egy szekszárdi Schuber-anekdota okán. A cukrászok készítettek Erkelről elnevezett diómarcipános, triple-seckes, fehér csokoládé krémmel rétegelt desszertet, bonbont, csokoládét, fagyaltot; sőt bicentenáriumi bort és szilvóriumot is. S ha ez nem lenne elég, Zsigray Julianna: A sugár úti palota c. könyvében így beszélt Erkelről: „A zöld dinnyét szeretem, de csak azt, amelyiknek még nem látja a búsa. És bőven

bozzá porcukrot s egy-egy pohárka maraschinót mind a kettőnknek [...] Erkel a legszebb szeletet Szerdabehi tányérjára tette, jól megcukrozta és meglocsolta a maraschinóval – Így egyedl!” Azért Verdi szerelmeseinek sem kell búslakodniuk: van pisztáciamarcipánnal töltött meggyes, tejsokoládés Verdi golyó a gyulai 100 éves cukrászdában, a „Mozart Kugel” pedig régi ismerős... Szerencse, hogy a zeneszerzők is szerették a jó bort, az édes ízeket, mert így nekünk is van okunk a kóstolásra.

... TECHNIKATÖRTÉNET

A Moholy-Nagy Művészeti Egyetem Kreatív Technológia Laborja és a Formatervező Tanszék a MűPa felkérésére két különlegességgel állt elő. A Hangos kotta különlegessége, hogy

„megszólal”: azaz egy fénycsóva mutatja, hogy a fülhallgatóban melyik ütem hallható Liszt: „Csárdás Obstiné” c. művből. A modern zongorán mintegy kottaként álló térképet ujjainkkal érintve láthatjuk, hol járt Liszt és mekkora utat tett meg adott időszakban. Ugyancsak ez év végéig megtekinthetők még Liszt-arképek a mester különböző éveiből. To-

vábbi Liszt érdekességek: <http://create.mome.hu/liszt/>

... KÜTTÖRTÉNET

A víz hajtotta marosvásárhelyi zenélő Bodor-kút másolata Budapesten látható a Margit-szigeten 1935-36 óta. Nemrég felújították, ismét muzsikál, ahogy a debreceni kerámiakút is, mely egyben Európában a legnagyobb, vagy a

kaposvári, mely 1 órán át muzsikál, igaz, hetente egyszer csak.

... NOSZTALIGA

egy 1912-s jótékonyági tánc-

deglős pedig „tisztá és pontos”étel és italkiszolgálással, tűzijátékkal várta a vendégeket...

Kellemes karácsonyi ünnepeket és boldog új évet kívánunk Önöknek egy 1911-es képeslappal, valamint egy 1912-s jótékonyági táncmulatságra szóló meghívóval. A kondorosi zenekar muzsikált, Liker Mihály vendéglős pedig „tisztá és pontos”étel és italkiszolgálással, tűzijátékkal várta a vendégeket...

DOHNÁNYI-SAROK

A karmesteri pálcá használata a középkorban alakult ki, de nemcsak ütemet, hanem hangmagasságot is mutattak vele. Liszt Ferenc volt az első, aki a jobb kézben tartott pálcával a ritmust ütötte, bal kezével, sőt arckifejezésével is a zene ívét, dinamiká-

ját érzékeltette. A karmesteri pálcá ugyan teljesen általános, mégis vannak, akik nem használják, mint Pierre Boulez, Leopold Stokowski. Dohnányi használt karmesteri pálcát, több is volt neki, melyeket egyéb használati tárgyaival együtt a Dohnányi Archivum őriz.

Bartók-levél

„Kedves mama!...Dohnányinak, mint tán tudod, nagyon tetszenek dalaink. Most beszéltem vele először bosszú idő óta, rögtön a füzet dicséretével kezdte...”

Bartók Béla levele özv. Bartók Bélánénak (1907 eleje)